

Jaotusvõrguettevõtjate võrdse kohtlemise kava koostamise juhend

(Konkurentsiamet, 2018)

Sisukord

1. Milleks juhend?	1
2. Mis on võrdne kohtlemine?	2
3. Jaotusvõrguettevõtja sõltumatus.....	2
4. Võrgu säilitamiseks ja arendamiseks vajalikud ressursid	3
5. Turuosaliste võrdse kohtlemise tagamise abinõud.....	3
6. Informatsiooni kättesaadavus ja konfidentsiaalsuskohustus	3

1. Milleks juhend?

Konkurentsiamet, juhindudes Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 13. juuli 2009. a direktiivist nr 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ja elektrituruseadusest (ELTS), on välja töötanud juhendi turuosaliste võrdse kohtlemise kava koostamiseks.

ELTS § 18 lõige 6 näeb ette, et jaotusvõrguettevõtja töötab välja ja viib ellu kava, milles nähakse ette teiste elektriettevõtjate ja tarbijate võrdse kohtlemise abinõud ning nende rakendamiseks jaotusvõrguettevõtja töötajatele pandavad kohustused. Jaotusvõrguettevõtja esitab kava Konkurentsiametile.

ELTS § 18 lõige 7 selgitab, et käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud kava koostab ja selle täitmist kontrollib ning koostab kava täitmiseks rakendatud abinõusid käsitleva aastaaruande jaotusvõrguettevõtja juhatuse liikme määratud ja tema otsealluvuses olev töötaja, kes on kava koostamisel sõltumatu ning kellel on juurdepääs kõigile oma ülesande täitmiseks vajalikele jaotusvõrguettevõtja ja temaga ühte kontserni kuuluva teise elektriettevõtja andmetele.

ELTS § 18 lõige 8 sätestab, et jaotusvõrguettevõtja esitab käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud aastaaruande Konkurentsiametile ja teatab aruandega tutvumise võimalustest oma veebilehel.

Käesolev juhend on loodud kasutamiseks jaotusvõrguettevõtjatele, et aidata vältida diskrimineerimist ja edendada võrdset kohtlemist.

2. Mis on võrdne kohtlemine?

Võrdse kohtlemise põhimõte tähendab lihtsustatult, et võrdseid olukordi tuleb käsitleda ühtmoodi. Võrguettevõtja seisukohalt tähendab võrdse kohtlemise põhimõte elektriturusuhetes seda, et võrguettevõtja peab tagama kõikidele turuosalistele võrdsed võimalused – kui võrguettevõtja võimaldab mõnel turuosalisel käituda teatud viisil, siis on tal kohustus võimaldada ka teistel turuosalistel võrdsetel tingimustel samamoodi käituda. Näiteks on võrguettevõtjal õigus moodustada turuosaliste rühmi ning rühmakaupa eristada võrgutasusid ja võrguteenuste osutamise muid tingimusi, järgides ELTS-i ja muid asjakohaseid sätteid (ELTS § 72 lõige 3).

Elektri jaotusvõrguettevõtja jaoks tähendab see eelkõige:

- tarbijate ja teiste elektriettevõtjate mittediskrimineerivat võrgule juurdepääsu;
- et luua jaemüügi tasandil võrdsed tingimused, tuleks takistada jaotusvõrguettevõtjal ära kasutamast nende vertikaalset integratsiooni seoses nende konkurentsiseisundiga turul, eelkõige väikeste kodu- ja mittekodutarbijate suhtes;
- tagada läbipaistvad ja mittediskrimineerivad liitumise ja tingimuste muutmise hinnad, mida kohaldatakse võrdsetel alustel kõikide kasutajate suhtes;
- jaotusvõrguettevõtja ei tohi vahet teha võrgukasutajate või kasutajarühmade vahel, eriti oma sidusettevõtjate kasuks;
- jaotusvõrguettevõtja annab võrgukasutajatele võrgule tõhusaks juurdepääsuks, sealhulgas kasutamiseks, vajalikku teavet.

Võrguettevõtja poolt koostatav võrdse kohtlemise kava peab vaatlema järgmisi aspekte:

- jaotusvõrguettevõtja peab olema vähemalt juriidiliselt staatusest, organisatsiooniliselt ja otsuste tegemises sõltumatu muust jaotusega mitteseotud tegevusest;
- jaotusvõrguettevõtja käsutuses peavad olema võrgu säilitamiseks ja arendamiseks vajalikud ressursid, sealhulgas tehnilised, füüsilised, rahalised ja inimressursid;
- turuosaliste võrdse kohtlemise tagamise abinõud;
- informatsiooni kättesaadavus ja konfidentsiaalsuskohustus.

3. Jaotusvõrguettevõtja sõltumatus

ELTS § 18 lõiked 1 kuni 4 selgitavad, kuidas on võimalik tagada jaotusvõrguettevõtja otsuste tegemise sõltumatus. Võrdse kohtlemise kavas peaks ettevõtja kirjeldama, kuidas tegelikult toimub võrguettevõtte juhtimine ning kuidas on tagatud võrguteenuse osutamise otsuste tegemise sõltumatus.

Lisaks peaks ettevõtja selgitama ELTS § 16 lõike 1 nõuete täitmist, mille kohaselt kui elektriettevõtjal ei ole käesoleva seadusega keelatud samal ajal tegutseda mitmel elektrienergiaga seotud või muul tegevusalal, peab ta diskrimineerimise, ristsubsideerimise ja konkurentsi moonutamise vältimiseks raamatupidamise arvestust oma elektrienergiaga seotud

tegevusalade ja muude tegevusalade kohta nii, nagu oleksid seda kohustatud tegema nendel tegevusaladel tegutsevad erinevad ettevõtjad.

4. Võrgu säilitamiseks ja arendamiseks vajalikud ressursid

ELTS § 18 lõike 5 kohaselt jaotusvõrguettevõtja käsutuses peavad olema võrgu säilitamiseks ja arendamiseks vajalikud ressursid, sealhulgas tehnilised, füüsilised, rahalised ja inimressursid. See ei takista emettevõtja õigust teostada tütarettevõtja üle majanduslikku ja juhtimisalast järelevalvet, mis hõlmab eelkõige õigust kiita heaks jaotusvõrguettevõtja iga-aastane rahastamiskava ning määrata tütarettevõtja võlgade ülempiir.

Emettevõtja ei tohi sekkuda tütarettevõtja igapäevasesse majandustegevusse ega võrgu ehitamise või uuendamise seotud otsustesse, mis ei ületa heakskiidetud rahastamiskava.

Võrdse kohtlemise kavas peab ettevõtja kirjeldama eelpool toodud seaduse nõude täitmist.

5. Turuosaliste võrdse kohtlemise tagamise abinõud

Selles peatükis peab ettevõtja kirjeldama järgmisi aspekte:

- ajakohaste võrguteenuse osutamise tüüptingimuste olemasolu;
- tarbijagruppide moodustamise alused ja põhjendused;
- võrguettevõtja poolt võrguga ühendamiseks kehtestatud tehnilised tingimused ning võrguga ühendamise ja tarbimis- või tootmistingimuste muutmise eest võetava tasu arvestamise põhimõtted peavad olema läbipaistvad ja järgima võrdse kohtlemise põhimõtet;
- võrguteenuse osutamise ühetaolisus sõltumata turuosalise poolt valitud elektrimüüjast;
- võrgutasude kulupõhisuse hinnang võrdse kohtlemise kava aastaaruande koostamise hetkel;
- viimase vastutava tarnija määramine jaotusvõrguettevõtjale ning tarbijatele;
- arenduskohustuse rakendamine mittediskrimineerival viisil;
- varustuskindluse tagamine mittediskrimineerival viisil;
- kaebuste lahendamise protseduuride kirjeldus.

6. Informatsiooni kättesaadavus ja konfidentsiaalsuskohustus

ELTS § 69 lõige 1 selgitab, et võrguettevõtja järgib sellise teabe konfidentsiaalsuse nõuet, mille ta on oma tegevuse käigus turuosalise elektrienergia tootmis- või tarbimiskoguste kohta saanud.

Käesoleva paragrahvi lõige 2 täiendab, et võrguettevõtja järgib oma tegevusega seotud teavet avaldades võrdse kohtlemise põhimõtet.

Seega peab iga jaotusvõrguettevõtja säilitama oma äritegevuse käigus saadud tundliku äriteabe konfidentsiaalsuse ja vältima oma tegevusega seotud äriliselt kasuliku teabe diskrimineerivat avaldamist.

ELTS § 70 lõige 6 sätestab, et võrguettevõtja avaldab oma veebilehel või vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes ning teatab ka Konkurentsiametile oma võrgutegevuse tõhusust, kvaliteeti ja tulukust käsitlevad põhiandmed.

Võrdse kohtlemise kava selles peatükis peab ettevõtja selgitama võrguettevõtjat puudutava informatsiooni edastamist elektriettevõtjatele ning tarbijatele (avalik teave) ja ühtseid reegleid elektriettevõtjate ning tarbijate andmete edastamise kohta kolmandatele osapooltele (konfidentsiaalne teave).